

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА
Мај 2018.**

Београд, јун 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	6
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва.....	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљане инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања финансијског сектора, привреде и синдиката у мају су наставила да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$). Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде усидрена су дуже од четири године (од октобра 2013. и фебруара 2014, респективно), што је случај и код средњорочних инфлационих очекивања финансијског сектора, која су усидрена од почетка њиховог праћења (март 2014).

Финансијски сектор очекује инфлацију од 2,5% у кратком року, а на циљу Народне банке Србије (3,0%) у средњем року. Привреда у кратком року очекује да ће инфлација бити на нивоу од 2,7%, а у средњем року на нивоу од 2,8%. Истовремено, синдикати очекују инфлацију на циљу (3,0%) и за годину и за две године дана унапред, а становништво, као и претходних месеци, очекује 5,0% и у кратком и у средњем року.

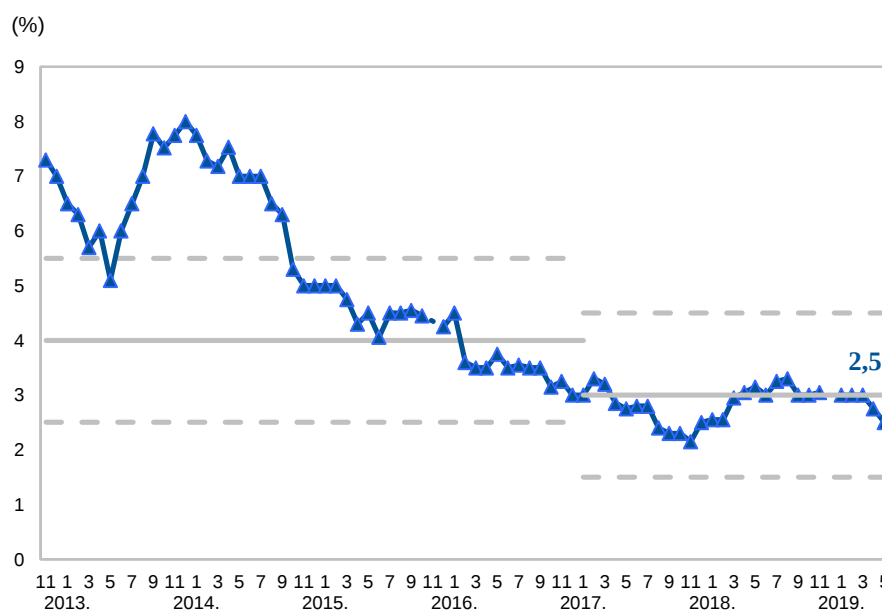
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, **према резултатима Ипсосове анкете**, у мају су остала на априлском нивоу од 2,5%. **И према јунској анкети агенције Блумберг**, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред остала су непромењена, на 2,8% (трећи месец заредом).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) наставила је да опада и у мају је износила 2,5% (април 2,75%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године дана унапред) и у мају су остала усидрена на 3,0% и у границама циља се налазе од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014).

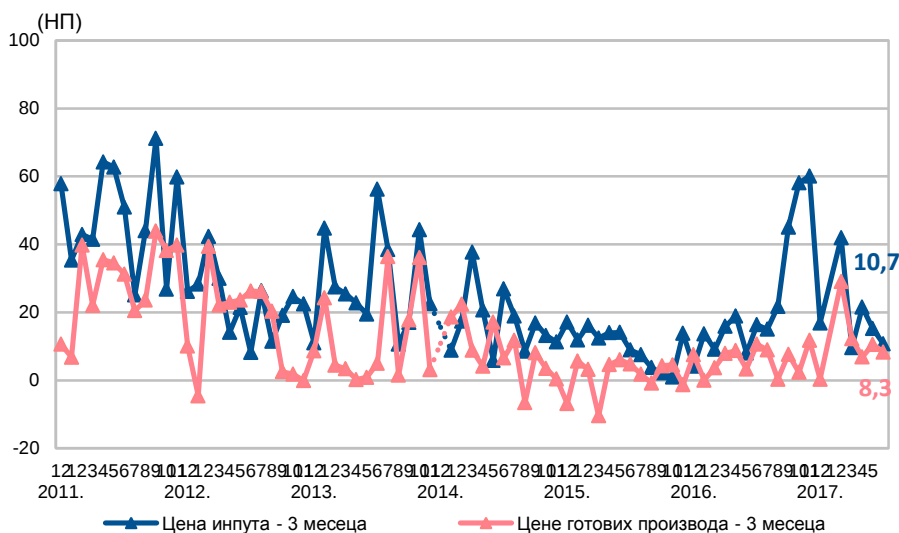
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин банкама с већим тржишним учешћем даје се већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна инфлациона очекивања привредника у мају су износила 2,7% (април 2,8%) а средњорочна су била на нивоу од 2,8% (април 3,0%). Поред ниске инфлације, привредници очекују и раст броја запослених, што се може приписати ефектима макроекономске стабилности на пословање привреде.

Као и претходних месеци, већина привредника је и у мају (90,8%) очекивала да се цене њихових производа у наредна три месеца неће мењати. Нето проценат² (НП) привредника који у наредна три месеца очекује раст цена својих производа опао је на 8,3% (април 10,5%), а у наредној години дана на 58,1% (април 58,5%). Такође, НП привредника који очекује раст цена инпута у наредна три месеца опао је на 10,7% (април 15,2%), а у погледу очекиваног раста цена инпута у наредној години дана на 24,7% (април 28,3%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Према резултатима мајске анкете, НП привредника који очекује раст производње/промета у наредна три месеца износи 21,5% (април 28,0%), а у наредној години дана 37,5% (април 45,1%).

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Инфлациона очекивања синдиката

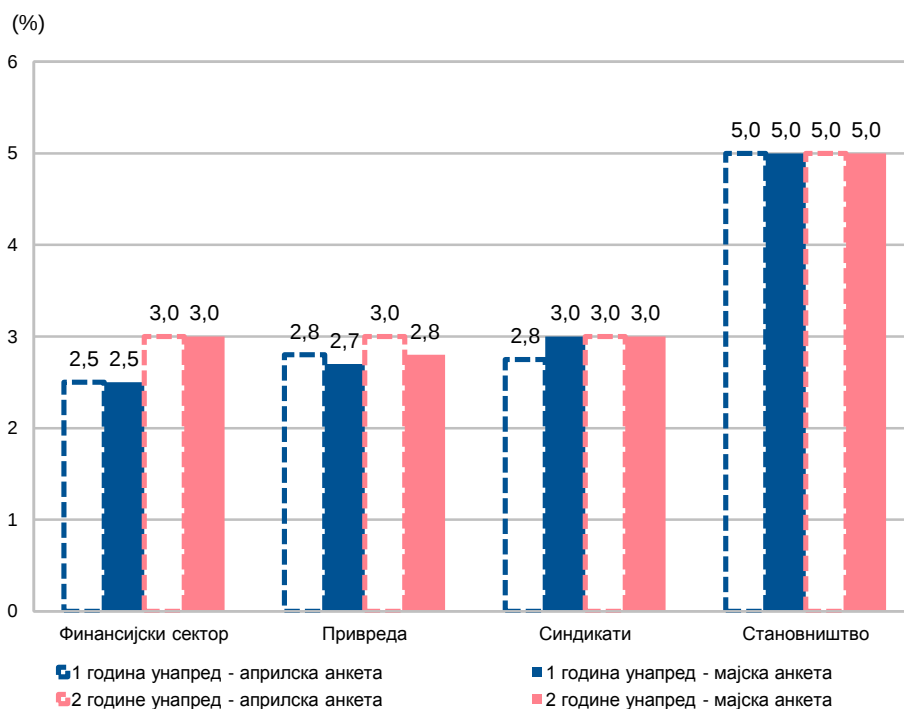
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката и за годину дана и за две године дана унапред у мају су се налазила на инфлационом циљу од 3,0% (краткорочна очекивања су у априлу износила 2,75%, док су средњорочна трећи месец заредом на циљу).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

И краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва, према резултатима мајске анкете агенције Ипсос, остала су непромењена, на нивоу од 5,0%, на ком се налазе од маја 2017. (са изузетком јануара 2018, када су средњорочна очекивања износила 6,0%).

Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године дана унапред

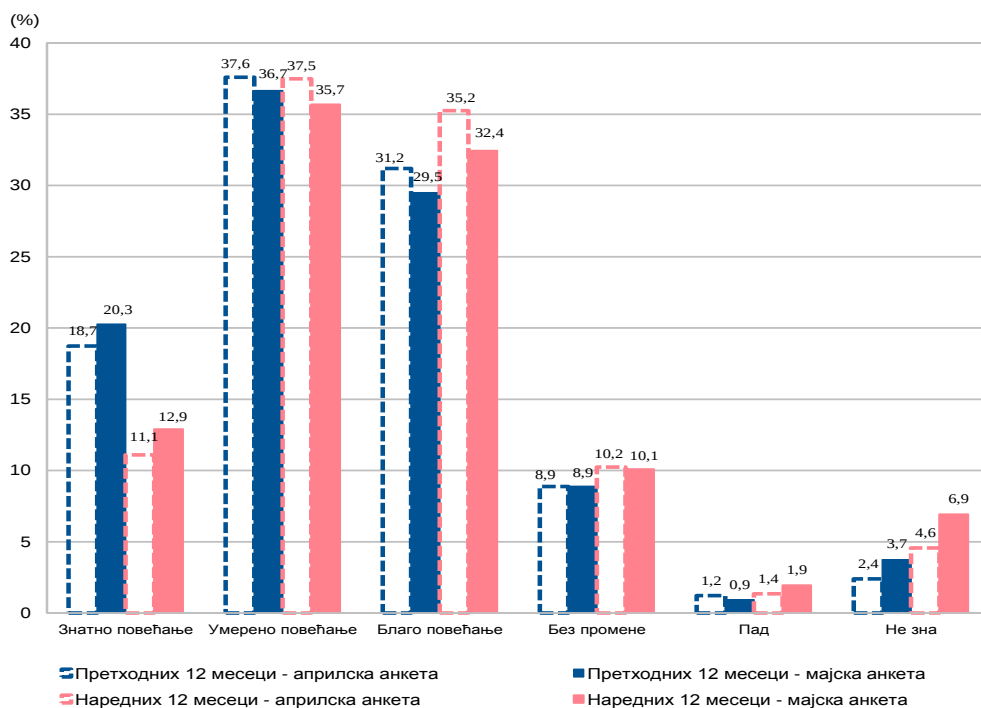
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом и показују да и у мају највећи број анкетираних грађана (68,1%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у мају је износило 12,9% (април 11,1%). Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 10,1% и 1,9%, респективно, док се 6,9% испитаника изјаснило да не зна шта да очекује.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

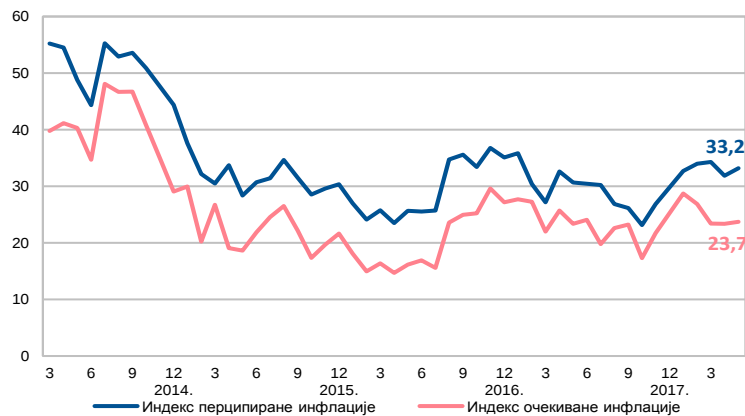

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него претходну годину дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације у односу на индекс очекиване инфлације. Овакво кретање последица је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.³

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Ипсос.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.